

Príloha 7: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Přírodovědecká

Habilitační obor Ekologie

Uchazeč RNDr. Jana Schenková, Ph.D.

Pracoviště Přírodovědecká fakulta MU

Habilitační práce Ekologie opaskovců“ variabilita druhové skladby, habitatové preference a odpovědi na gradienty prostředí máloštetinaců a pijavic

Oponent RNDr. Ferdinand Šporka, DrSc.

Pracoviště Ústav zoologie SAV, Dúbravská cesta 9, 845 06 Bratislava

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Habilitačná práca predstavuje súbor 12 publikovaných prác v ISI časopisoch a jeden už akceptovaný rukopis, rovnako v ISI, ktorým predchádza úvodná časť. Úvodná časť je rozdelená na: 1. „Štruktúru a ciele habilitačnej práce“ (1 str.); 2. „Zhrňujúci komentár“ vhodne členený na rozdelený na: – 2.1 Úvod do problematiky (2 str.), – 2.2 Biológiu sladkovodných opaskovcov (8 str.), – 2.3 Druhovou diverzitu opaskovcov (16 str.), – 2.4 Odpovede na vybrané druhy opaskovcov na rôzne premenné prostredia (5 str.). Nasleduje 3. „Záver“ (1 str.), 4. „Literatúra“ (8 str.) a 5. „Kópie publikovaných vedeckých prác“. Ich najdôležitejšie výsledky autorka zhrnula v podkapitolách 2.3 a 2.4. Ako aj sama uvádza, zameranie predložených publikácií sa týka ekológie dvoch najväčších skupín opaskovcov: máloštetinavcov a pijavic.

Predložená habilitačná práca je uceleným prehľadom problematiky ekológie maloštetinavcov a pijavic, pričom sa nevyhla ani priblíženiu ich biológii (2.2). V prvej časti Dr. Schenková prináša prehľad systematického zaradenia vyššie uvedených skupín, ktoré sa v súčasnosti, rovnako ako ostatné taxóny, nevyhli zmenám, ktoré vyplynuli z analýz molekulárnej biológie. Markantne je to vidieť na dosiaľ zaužívanom názve maloštetinavce (Oligochaeta), pre ktorý sa navrhol názov maloštetinavé opaskovce, prípadne „maloštetinavce“ ale v úvodzovkách.

Vysoko si cením autorkin prínos k poznaniu ekológie opaskovcov, ktorý má význam pri hodnotení ekologického stavu povrchových vôd, v súlade s Rámcovou smernicou o vodách (WFD). Dr. Schenková potvrdila, že maloštetinavce i pijavice patria k dobrým bioindikátorom. Toto potvrdzujú aj moje zistenia. Podotýkam, že obe taxonomické skupiny nepatria v praxi práve k obľúbeným, keďže ich determinácia je značne obtiažna a preto aj vo väčšine krajín, kde špecialisti chýbajú, ostáva na úrovni taxonomických skupín, prípadne sú determinované len niektoré ľahko určiteľné taxóny.

Je treba len súhlasiť s tvrdením autorky, že: „v dnešnej uspěchané době, prací silně zaměřených na fylogenezi a „barcoding“ jednotlivých druhů opaskovců se někdy nedostává základních informací o jejich ekologii, a proto jsou předložené práce příspěvkem k doplnění této mezery v poznání zejména zjištěním odpovědí jednotlivých druhů na konkrétní fyzikálně-chemické i biologické gradienty.

Záverom musím zdôrazniť, že Dr. Schenková sa vypracovala na špecialistku, ako na maloštetinavé červy tak aj na pijavice. Vydobyla si renomé už aj v komunite oligochetológov vo svete. Svedčí o tom aj skutočnosť, že dostala dôveru, aby zorganizovala 13. svetové

sympóziu v Brne, ktoré sa v roku 2015 aj uskutočnilo. A tiež je potešiteľné, že Brno a Masarykova univerzita, ktorá v minulosti patrila vďaka Prof. Sergejovi Hraběmu k významnému centru taxonómie máloštetinavcov má v osobe Dr. Schenkovej zdatného pokračovateľa, i keď v súčasnosti viac zameraného na ekológiu. Aplikované hydrobiológia si však autekologické poznatky o vodných organizmoch pri hodnotení vodných útvarov vyžaduje.

Pri hodnotení habilitačnej práce vysoko oceňujem, ako jej publikované práce s dobrou citačnou odozvou (podľa databázy WOS má 20 prác, 64 ohlasov a HI 6), tak aj jej pedagogické aktivity (prednášky, cvičenia, vedenie bakalárskych a diplomových prác a jednu ukončenú doktorandku), ako aj ostatné publikované recenzované práce a učebné texty. Myslím si, že všetky ňou predložené podklady prekračujú kritéria pre priznanie titulu docent.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

Špeciálne dotazy nemám, keďže podľa môjho názoru, úvodná časť je spracovaná precízne, dostatočne erudovane a pritom prístupnou formou a je vhodne doplnená grafmi, tabuľkami a obrázkami. Predložené práce v ISI časopisoch prešli prísnyim oponentským riadením. Preto mi neprislúcha ich opäť hodnotiť.

Závěr

Habilitační práce Jany Schenkové „Ekologie opaskovců“ variabilita druhové skladby, habitatové preference a odpovědi na gradienty prostředí máloštetinatců a pijavic“ **splňuje – nesplňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Ekologie.

Bratislava 6.5.2016

.....
RNDr. Ferdinand Šporka, DrSc.